

DEDAK DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ KAPSAM

Bu kısım DEDAK ölçütlerini daha iyi anlaşılması için referans olarak kullanılmak üzere hazırlanmıştır.

MİSYON

Misyon Ölçütü 1

Misyon Uyumu ve Paylaşımı

Kapsam

Dil Eğitimi Programı'nın programda çalışan, programın hizmet verdiği ya da verebileceği kişilerle paylaşılan, açık ve anlaşılır bir misyonu vardır. Misyon, genel anlamda Dil Eğitimi Programı'nın eğitim öğretim ile ilgili amaçlarını ve varsa diğer amaçlarını özetler. Dil Eğitimi Programı'nın misyonu aşağıdaki konularda yol gösterici niteliktedir:

- yöneticiler için, programı veya kurumu etkileyen kararların uygun olup olmadığını belirleme,
- akademik ve idari personel için, kurum bünyesinde yürütülen faaliyetlerinin uygun olup olmadığını belirleme,
- potansiyel öğrenciler ve onların seçimlerini etkileyebilecek paydaşlar için programın hizmetlerinin uygun olup olmadığını belirleme,
- paydaşların, programın amaçlarına ulaşım ulaşamadığını anlayabilmesini sağlama.

Misyon, tüm paydaşlarla açık erişim, öğrenci elkitabı, çalışan elkitabı ve diğer bilgilendirici yazılı araçlarla paylaşılır. Misyon, programın tüm kararların temelini oluşturduğundan, programdaki gelişme ve değişimlerle uyumlu olarak belli aralıklarla değerlendirilir ve güncellenir.

ÖĞRETİM PROGRAMI

(Yabancı dille eğitim yapan yükseköğretim kurumlarına öğrenci yetiştiren yabancı dil hazırlık programlarının çıkışında erişilmesi beklenen öğrenme kazanımları, Avrupa Ortak Dil Referans Çerçevesi' ne göre en az B1+ seviyesidir.)

Öğretim Programı Ölçütü 1

Misyon ve ihtiyaçlara Uygunluk

Ölçüt 1: Dil Eğitimi Programı'nın ihtiyaçlara dayalı ve misyon ile uyumlu öğrenme kazanımları vardır.

Kapsam

Dil Eğitim Programı, kurumun misyonuna uygun olarak yapılandırılmıştır. Program, öğrencilerin ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde bir bütünlük içerisinde farklı seviyeleri içerir. Öğrenci ihtiyaçlarının nasıl belirlendiği ve eğitim programının da bu ihtiyaçları karşılamak için nasıl tasarlandığı açıktır. Öğretim programı, her bir seviye için öğrenme kazanımlarını tanımlar.

Öğretim Programı Ölçütü 2

İçerik ve Öğrenme Kazanımları

Ölçüt 2: Dil Eğitimi Programı'nın içeriği, programın belirlediği amaç ve öğrenme kazanımları ile uyumlu; öğrencilerin ihtiyaçlarına ve hedeflenen öğrenme kazanımlarına erişebilmelerine uygundur.

Kapsam

Öğretim programının her bir seviyesi için öğrenme kazanımları vardır. Tüm öğrenme kazanımları yazılı, gözlemlenebilir ve ölçülebilir. Kazanımlar, akademik hazır bulunuşluk düzeylerini de tanımlamaktadır. Öğretim programında sunulan seviyelerin içeriği birbiriyle ilişkili ve sıralıdır; öğrenci ihtiyaçları ve programın amaçlarına uygun olarak yapılandırılmıştır.

Öğretim Programı Ölçütü 3

Öğretim Programının Tasarım ve Materyalleri

Ölçüt 3: Öğretim Programının Tasarım ve Materyalleri programın öğrenme kazanımlarına ulaşılmasına imkan sağlar.

Kapsam

Öğretim programının tasarım ve materyaller, öğrencileri öğrenme kazanımlarına erişirme bakımından uygundur. Program tasarım ve materyalleri, öğrenme ve öğrenci çeşitliliğini de gözetir.

Öğretim Programı Ölçütü 4

Programın Süresi ve Yapısı

Ölçüt 4: Öğretim programı, belirtilen öğrenme kazanımlarına ulaşılması için gerekli olan toplam süre ve yapıyı içermektedir. Öğretim programı, öğrenmeyi sağlayacak şekilde zamana yayılmış; her düzeye uygun zaman ayrılmış, ders saatleri ve program yapısı buna göre belirlenmiştir.

Kapsam

Eğitim için ayrılan zaman öğrencinin öğrenme kazanımlarına ulaşması için yeterlidir. Programda bunun için yeterli dönem, hafta ve saat ayrılmıştır ve bunu planlarken sınıf içi ve dışı eğitim uygulamaları göz önünde bulundurulur.

ÖLÇME ve DEĞERLENDİRME

Ölçme-Değerlendirme Ölçütü 1

Seviye Belirleme

Ölçüt 1: Dil Eğitim Programı, öğrencilerin programa başladıklarındaki dil seviyelerini güvenilir ve geçerli bir şekilde tespit eden, öğrenciyi tanıma ve yerleştirmeye yönelik bir ölçme-değerlendirme sistemine sahiptir.

Kapsam

Dil Eğitim Programı, öğrencilerin programa başladıklarındaki dil seviyelerini ölçülebilir ve gözlenebilir ölçütler çerçevesinde belirler. Seviye belirlemede kullanılacak ölçme araçlarının psikometrik özelliklerine (güvenirlilik, geçerlik, kullanılabilirlik) dair somut kanıtlar ortaya koyar. Güvenirlilik kapsamında, olası hatalı

seviye yerleştirmelerinin saptanması ve düzeltilmesi için sistemler mevcuttur. Program, seviye belirleme kapsamındaki ölçme-değerlendirme uygulamalarının güvenliğinin nasıl sağlandığını somut olarak gösterir. Seviye belirleme sonuçlarının kayıtları düzenli olarak tutulur.

Ölçme-Değerlendirme Ölçütü 2

Seviye İlerleme ve Tamamlama

Ölçüt 2: Dil Eğitim Programı, öğrencileri öğrenme kazanımlarına uygun şekilde değerlendiren ve psikometrik açıdan nitelikli ölçme-değerlendirme uygulamalarıyla, öğrencilerin bir sonraki seviyeye ilerlemeye ve/veya ilgili seviyeyi başarıyla tamamlamaya hazır olup olmadıklarını belirler.

Kapsam

Dil Eğitim Programı, sistematik ve tüm paydaşlar için anlaşılır bir ölçme-değerlendirme sistemine sahiptir. Programda ilerleme kaydedebilmek için ölçme-değerlendirme kapsamında öğrencilerden neler beklendiği açık ve anlaşılırdır. Seviye ilerleme veya tamamlamanın belirlenmesinde, ölçme-değerlendirme uygulamaları Dil Eğitim Programı'nın öğrenme kazanımlarıyla tutarlıdır; bu tutarlılığın sağlanması için somut uygulamalar (sınavları program yetkililerin kontrol etmesi, belirtke tablolarının geliştirilmesi gibi) takip edilir. Ölçme-değerlendirme uygulamaları çerçevesinde başarı testleri, izleme testleri, ilerleme testleri, kısa sınavlar, öğrenci gelişim dosyaları, performans sınavları vb. kullanılabilir. Ölçme-değerlendirme uygulamaları kapsamında öznel değerlendirmelerde güvenilirliği ve kurum içi değerlendirmelerde standardizasyonu sağlamak için gerekli önlemler alınır (aynı aşamalar gerektiğinde seviye belirleme ve yeterli sınavlarında da uygulanır). Dil Eğitim Programı, bu kapsamdaki ölçme-değerlendirme uygulamalarının tamamının güçlü psikometrik özelliklere sahip olmasını, güvenliğinin sağlanmasını ve sonuçlarının sistematik olarak kayıt altına alınmasını temin eder.

Ölçme-Değerlendirme Ölçütü 3

Yeterlik (Yabancı dille eğitim yapan yükseköğretim kurumlarına öğrenci yetiştiren yabancı dil hazırlık programlarında dil yeterliği olarak en az Avrupa Ortak Dil Referans Çerçevesi B1+ seviyesi beklenir.)

Ölçüt 3: Dil Eğitim Programı, öğrencilerin yeterliklerini psikometrik açıdan nitelikli sınavlarla veya ölçme-değerlendirme uygulamalarıyla değerlendirir. Yeterliğin belirlenmesinde farklı zamanlarda yapılan farklı uygulamaların seviye olarak tutarlı olması sağlanır.

Kapsam

Dil Eğitim Programı, yeterliği tek bir yeterlik sınavı ve/veya birden çok ölçme-değerlendirme uygulaması ile belirleyebilir. Bu uygulamaların gözlenebilen somut ölçütlere dayanması, güvenilir, geçerli ve kullanışlı olması beklenir. Farklı zamanlardaki uygulamalar arasında seviye bakımından tutarlı olması ve sonuç kayıtlarının düzenli tutularak uygulamalarda güvenliğin somut olarak sağlanması gerekir. Dil Eğitim Programı, yeterlik için kullanacağı eşdeğer dış sınavları tabi olduğu mevzuat çerçevesinde belirler; eşdeğer kabul edeceği sınavların kendi yeterlik sınavı için aranan özelliklere sahip olmasına özen gösterir.

Ölçme-Değerlendirme Ölçütü 4

Seviye Belgeleme

Ölçüt 4: Dil Eğitim Programı, öğretim programının sonunda erişilen seviyeyi ve öğrenme kazanımlarını gösteren yazılı raporları tutar ve gerektiğinde öğrencilere belge olarak sunar.

Kapsam

Dil Eğitim Programı, öğrencilerin öğretim programı sonucunda eriştikleri dil düzeyine ilişkin bilgiyi düzenli olarak kayıt altına alır veya bu bilgiyi raporlar. Bu kayıt veya raporların toplamı programın kalitesine dair önemli bir kanıt oluşturur. İlgili kayıtlar veya raporlar öğrencilere gerektiğinde belge olarak sunulur. Belgede şu bilgilerin bulunması beklenir: Ders, kurs veya programın adı ve düzeyi; öğrencinin programın

hedeflerine ve kazanımlarına erişme düzeyini gösteren puan ya da tanımlamalar; Dil Eğitim Programı tarafından sunulan öğretim programlarıyla erişilebilecek düzeylerin yer aldığı bir ölçek; ölçüğün üzerindeki belli seviyelerin gözlenebilir ve ölçülebilir kazanım olarak yapılan tanımları. Bu bilgilerin tamamı söz konusu belge üzerinde yer almayabilir; ancak bu durumda eksik olanların el kitapçıları, ders izlenceleri, yönergeler gibi yazılı dokümanlarda bulunması ve gerektiğinde tüm paydaşların erişimine açık olması gerekir.

Ölçme-Değerlendirme Ölçütü 5

Öğrencilerin Bilgilendirilmesi

Ölçüt 5: Öğrenciler ölçme-değerlendirme uygulamaları, süreçleri ve performansları hakkında düzenli olarak bilgilendirilirler.

Kapsam

Bu kapsamda öğrenciler seviye tespit, ilerleme, tamamlama ve yeterlik belirleme amacıyla gerçekleştirilen ölçme-değerlendirme uygulamaları ve sistemi hakkında yazılı olarak bilgilendirilir. Bu bağlamda tüm öğrencileri her bir ölçme-değerlendirme uygulamasına ait performansları hakkında da düzenli olarak bilgilendirir. Performansı yeterli görülmeyen öğrencilere durumları hakkında ayrıca bilgilendirme yapar.

ÖĞRENCİ DESTEĞİ VE HİZMETLERİ

Öğrenci Desteği ve Hizmetleri Ölçütü 1

Yeni Öğrenci Oryantasyonu

Ölçüt 1: Dil Eğitim Programına yeni katılan öğrencilere oryantasyon programı dahilinde program ile ilgili tüm gerekli bilgilendirme yapılır.

Kapsam

Yeni öğrencilere oryantasyon programı kapsamında öğretim programı, yönetim, öğrenci hizmetleri ve ölçme değerlendirme süreçleri hakkında bilgilendirme yapılarak, programa uyumları sağlanır.

Öğrenci Desteği ve Hizmetleri Ölçütü 2

Öğrencilerin Bilgilendirilmesi

Ölçüt 2: Dil Eğitim Programı, öğrencilere ilişkin tüm hizmetler ile ilgili olarak bilgilendirme yapar.

Kapsam

Dil Eğitim Programı, öğrencilerine sunduğu hizmetler ile ilgili güncel bilgileri uygun şekilde duyurur.

Öğrenci Desteği ve Hizmetleri Ölçütü 3

Ders Dışı Faaliyetler

Ölçüt 3: Dil Eğitim Programı, öğrencilerine sınıf dışında öğrenmelerini destekleyici faaliyetler sunar; bunlara katılımı teşvik ve takip eder.

Kapsam

Dil Eğitim Programı, hedef dili öğrenmeyi ve öğrenme kazanımlarını destekleyici ders dışı etkinlikler planlar, uygular ve değerlendirir. Öğrenciler etkinliklerin kapsamı, yeri ve zamanı, (varsa) ücretleri, (varsa) riskleri hakkında bilgilendirilir.

Öğrenci Desteği ve Hizmetleri Ölçütü 4

Öğrenci Şikâyetleri

Ölçüt 4: Dil Eğitim Programı'nın, öğrenci şikâyetleri ile ilgili açık, şeffaf, adil, ulaşılabilir ve etik değerlere dayalı yazılı süreçleri vardır. Öğrenciler, bu süreçler konusunda bilgilendirilir. Dil Eğitim Programı ile ilgili şikâyetler ve çözümlerinin kayıtları gizlilik esasları gözetilerek saklanır.

Kapsam

Dil Eğitim Programı'ndaki öğrenciler, bildirmek istedikleri şikâyetlerle ilgili olarak nasıl bir yol izleyecekleri konusunda bilgilendirilirler. Şikâyetlerin ne şekilde iletileceği, hangi yetkililer tarafından işleme alınacağı, soruşturma süresinde izlenecek usuller, gizlilik esasları, sonuçların öğrencilere nasıl iletileceği ve itiraz kanalları yazılı olarak belirlenir ve öğrencilerin erişimine açık tutulur.

YÖNETİM VE ORGANİZASYON

Yönetim ve Organizasyon Ölçütü 1

Yönetimsel Yapı ve Misyona Uygunluk

Ölçüt 1: Dil Eğitim Programı, belirlemiş olduğu misyonu yerine getirecek yönetimsel yapıya sahiptir.

Kapsam

Dil Eğitim Programı, misyonuna hizmet edecek idari yapılanma ve buna uygun organizasyon şemasına sahiptir.

Yönetim ve Organizasyon Ölçütü 2

Öğretim Elemanı Pozisyon ve Görevlendirme Süreçleri

Ölçüt 2: Dil Eğitim Programı'nın organizasyon şemasında belirtilen görevler için, kişiler, uygunluk ve yetkinlik gözetilerek görevlendirilir. Dil Eğitim Programı, bu görevler için gerekli niteliklerin kazandırılması ve/veya geliştirilmesinde destek sağlar.

Kapsam

Dil Eğitim Programı, organizasyon şeması dahilindeki görevlendirme süreçlerinde ilgili yetkinliklere sahip kişilere fırsat eşitliği sağlar.

Organizasyon şeması dahilinde belirtilen görevlere atanan kişilerin nitelikleri pozisyona uygundur ve bu kişilerin gerekli yetkinlikleri kazanmaları ve/veya geliştirmeleri için Dil Eğitim Programı gerekli desteği sağlar.

Yönetim ve Organizasyon Ölçütü 3

Görev, Sorumluluk ve Haklar ile İlgili Bilgilendirme

Ölçüt 3: Dil Eğitim Programının organizasyon şemasında belirtilen görevler için yazılı güncel bir iş tanımı vardır ve tüm ilgili paydaşların erişimine açıktır.

Kapsam

İş tanımları herkesin erişimine açıktır ve ilgili pozisyon için çalışandan beklenen görev ve sorumlulukları içerir. Çalışan, görevi ile ilgili yetki ve sorumlulukları, performans ölçütleri, gelişim beklentileri gibi konularda göreve başlamadan önce bilgilendirilir.

Yönetim ve Organizasyon Ölçütü 4

Performans Değerlendirme

Ölçüt 4: Dil Eğitim Programı'nda, organizasyon şeması dahilinde yer alan farklı görevlerdeki kişiler için performans değerlendirme süreçleri sistematik, tanımlı ve bu süreçten geçecek kişiler tarafından ulaşılabilir niteliktedir.

Kapsam

Dil Eğitim Programı, organizasyon şemasında belirtilen farklı görevlerdeki kişilerin performanslarını adil, şeffaf, çok yönlü ve sistematik bir yöntemle değerlendirir. Bu değerlendirmenin hangi ölçütler doğrultusunda uygulanacağı, sonuçların nasıl paylaşılacağı ve sonuçların nasıl kullanılacağı paydaşlar ile açık bir şekilde paylaşılır.

Yönetim ve Organizasyon Ölçütü 5

İdari ve Yönetimsel Süreçler

Ölçüt 5: Dil Eğitim Programı, işleyişini düzenleyen idari ve yönetimsel süreçlere sahiptir.

Kapsam

Dil Eğitim Programı'nın işleyişi ile ilgili tanımlı, güncel, ulaşılabilir idari ve yönetsel süreçleri mevcuttur. Dil Eğitim Programı, idari süreçleri yapılandırırken göz önünde bulundurması gereken kanun, yönetmelik, yönerge ve kararları dikkate alır..

Yönetim ve Organizasyon Ölçütü 6

Bilgilerin Korunması

Ölçüt 6: Dil Eğitim Programı, öğrenci, personel, finans, program ve sözleşmelerle ilgili bilgileri düzenler, arşivler ve güvenliğini sağlar. Bu bilgiler, ilgili kanun maddeleri ve yönetmeliklerin belirttiği usul ve esaslar çerçevesinde paylaşılır.

Kapsam

Dil Eğitim Programı, elektronik dosyalar da dahil olmak üzere, mevcut bilgileri düzenli bir biçimde tutar; arşivlenmesi gereken bilgileri ilgili kanun ve yönetmeliklere uygun şekilde saklar ve gerektiğinde yetkili kişilerle paylaşır. Tüm bu bilgilerin, kişisel verilerin korunması kanunu kapsamında yetkisi olmayan kişilerin erişimi engellenerek güvenli bir şekilde saklanması esastır.

Yönetim ve Organizasyon Ölçütü 7

Çalışan Şikâyetleri

Ölçüt 7: Dil Eğitim Programı'nın, çalışan şikâyetleri ile ilgili açık, şeffaf, adil, ulaşılabilir ve etik değerlere dayalı süreçleri vardır. Çalışanlar, bu süreçler konusunda bilgilendirilir. Dil Eğitim Programı ile ilgili şikâyetler ve çözümlerinin kayıtları gizlilik esasları gözetilerek saklanır.

Kapsam

Dil Eğitim Programı çalışanları, bildirmek istedikleri şikâyetlerle ilgili olarak nasıl bir yol izleyecekleri konusunda bilgilendirilirler. Şikâyetler, prosedürlere uygun biçimde alınır, değerlendirilir, takibi ve dönüşü yapılır ve tüm ilgili belgeler saklanır.

ÖĞRETİM ELEMANI

Öğretim Elemanları Ölçütü 1

Nitelikler

Ölçüt 1: Dil Eğitim Programı'nda görev yapmakta olan öğretim elemanları, görevin gereklerini yerine getirecek nitelik ve yetkinliğe sahiptir.

Kapsam

Dil Eğitim Programı'nda görev yapmakta olan tüm öğretim elemanlarının mesleki yeterliliklere ve becerilere sahip olmaları ve eğitim verdikleri dildeki tüm becerilerde yetkin olmaları beklenir.

Yabancı uyruklu olmayan tam zamanlı öğretim elemanları, tabi olunan kanun, yönetmelik, yönerge ve kararlar çerçevesinde işe alınır. Bunun dışında işe alınan yarı zamanlı ve/veya yabancı uyruklu öğretim

elemanları için, mesleki yeterliklere ve becerilere ilişkin tanımlı asgari koşullar vardır.

Öğretim Elemanları Ölçütü 2

Görev, Sorumluluk ve Hakları ile ilgili Bilgilendirme

Ölçüt 2: Dil Eğitim Programı'nda görevli öğretim elemanlarının sözleşmeleri ve yazılı iş tanımları vardır. İş tanımları, çalışanların erişimine açıktır.

Kapsam

Dil Eğitim Programı, öğretim elemanlarına, görevlerine başlamadan önce istihdamları ile ilgili iş tanımlarını ve sözleşmelerini verir ve gizlilik esasları gözeterek erişimlerine açık tutar. Dil Eğitim Programı, yarı zamanlı istihdam edilen öğretim elemanlarına yükümlü oldukları görev ve sorumluluklar için de sözleşme verir.

Öğretim Elemanları Ölçütü 3

Performans Değerlendirme

Ölçüt 3: Dil eğitim programı, öğretim elemanlarının performanslarını adil, şeffaf, çok yönlü ve sistematik bir yöntemle değerlendirir.

Kapsam

Dil Eğitim Programı, öğretimin sürekli iyileştirilmesi amacıyla, öğretim elemanlarının performanslarını adil, şeffaf, çok yönlü, sistematik olarak değerlendirir. Bu değerlendirmenin hangi ölçütler doğrultusunda uygulanacağı, sonuçların nasıl paylaşılacağı ve sonuçların nasıl kullanılacağı paydaşlar ile açık bir şekilde paylaşılır.

Performans değerlendirme sürecinin yazılı sonuçları, gizlilik ve kişiye özellik esasları gözetilerek ilgili öğretim elemanları ile paylaşılır.

Öğretim Elemanları Ölçütü 4

Mesleki Gelişim

Ölçüt 4: Dil Eğitim Programı, öğretmen hizmet içi eğitimleri ve mesleki gelişime yönelik etkinlikler planlar.

Kapsam

Dil Eğitim Programı, öğretmen eğitimi ve gelişimi konusunda hizmet içi eğitim etkinlikleri düzenler ve sunar. Bu çerçevede, daha etkili öğretim süreçlerinin oluşturulması için, yeni başlayan öğretim elemanları için oryantasyon düzenler, tüm öğretim elemanlarının alana yönelik teorik ve uygulamalı bilgilerini güncel tutar, ihtiyaca dayalı eğitimler sunar ve sınıf içi gözlemler yapar.

ALTYAPI, DONANIM VE ARAÇ-GEREÇ

Altyapı, Donanım ve Araç-Gereç Ölçütü 1

Altyapı, Donanım ve Araç-Gereç

Ölçüt 1: Dil Eğitim Programı'nın misyon ve hedeflerine hizmet eden altyapı, çalışma alanı, kaynak, teknoloji ve donanımı vardır.

Kapsam

Dil Eğitim Programı, eğitim ve hizmet hedeflerine ulaşmayı destekleyecek iç ve dış mekanlar (sınıf, ofis, çalışma alanları, tuvalet vb.), ekipman (teknoloji, mobilya ve tüm diğer demirbaşlar) ve malzemeye (ders materyalleri, referans kaynakları, ofis ve sınıf malzemeleri) sahiptir ve tüm bunlar engelli bireyler de dahil olmak üzere tüm ilgili kişilerin erişimine açıktır.

SÜREKLİ İYİLEŞTİRME

Sürekli İyileştirme Ölçütü 1

Sürekli İyileştirme

Ölçüt 1: Dil Eğitim Programı, program bileşenlerini düzenli olarak gözden geçirir ve göstergelere dayalı olarak iyileştirir.

Kapsam

Dil Eğitim Programı, bileşenlerini göstergelere dayalı bir yöntemle düzenli olarak gözden geçirir. Gözden geçirme sürecinde Planlama, Uygulama, Kontrol ve Önlem Alma (PUKÖ) ve paralelindeki döngülerden biri takip edilir. Bu süreç içinde öğretim programının, öğrenci değerlendirme yöntem ve süreçlerinin, hizmetlerin ve uygulamaların etkinliğini, bunların programın misyonuna ve hedeflerine uygunluğunu değerlendirir. Program, süreç sonunda yapılan değişiklikler ve iyileştirme çalışmaları gözden geçirme döngüsünün etkinliğini değerlendirmek için izlenir ve değerlendirilir. Bu süreçler yazılı olarak mevcut, uygulanabilir ve ulaşılabilir. Program ile ilgili kararlar ve iyileşmeler bu süreçlere ve süreçlerden çıkan sonuçlara dayalı alınır ve uygulanır.